

[Himmelstrup.]

benytter sig af Bestemmelsen i § 4 i den kommende Lov om Udstedelse af Statsobligationer m. m.

Henning Hasle: Det ærede Medlem Hr. Himmelstrup sagde, at der var maaske ikke saa megen Grund til at gaa ind paa Enkelthederne i disse Lovforslag, da de er Resultatet af en langvarig Forhandling og næppe kunde ændres. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem, og jeg beundrer det ærede Medlem for, at han kunde holde saa lang en Tale efter at have erklæret dette. Men da der var mange interessante Enkeltheder i det, han sagde, skal jeg ikke kritisere det, men kun yde det ærede Medlem min Kompliment for, at han virkelig kunde faa Tiden til at gaa saa længe.

De Lovforslag, der foreligger her, er Udtryk for, at de gamle pengepolitiske Midler ikke mere er tilstrækkelige. I gamle Dage var det Nationalbankens Konto, man anvendte, naar man vilde øve nogen Indflydelse paa Landets Pengepolitik; men det synes allerede at være en fjern Fortid, da man anvendte dette Mittel. I mange Aar derefter har man reguleret Renten og Pengeforholdene her i Landet hovedsagelig ved Hjælp af, at Nationalbanken opkøber eller sælger Obligationer, alt efter som Situationen krævede det ene eller det andet. Dette sidste Mittel har ogsaa for nylig været bragt i Anvendelse, idet Nationalbanken har formindsket sin Obligationsbeholdning meget betydeligt, saaledes at den fra et Par Hundrede Millioner Kroner er gaaet ned til, saa vidt jeg husker, 75 Mill. Kr., maaske længere ned. Men over for det Beløb, vi her er stillet over for, et Beløb, der drejer sig om tilsammen et Par Milliarder, er det ganske klart, at den Indflydelse, der kan udøves gennem den i Forhold til det hele sparsomme Obligationsbeholdning, Nationalbanken ligger inde med, er meget ringe.

Jeg er derfor fuldstændig paa det rene med, at det har været rigtigt, at den højtærede Handelsminister og den højtærede Finansminister er fremkommet med Forslag, der giver Mulighed for at indvirke paa Pengeforholdene ogsaa under de helt ekstraordinære Forhold, vi lever under. I det Bilag, som findes til Handelsministerens

Forslag, og som stammer fra Nationalbanken, er der gjort Rede for, hvorledes Pengerigeligheden er opstaaet. Det er heller ikke skjult for nogen, at det skyldes hovedsageligt Clearingkontoen og diverse Debitorer paa Nationalbankens Balance, idet Forholdet er det, at vi i længere Tid havde et Udførselsoverskud til Tyskland, som blev finansieret gennem Nationalbanken, og at dette senere er steget; det er ikke længere Udførselsoverskud, men Stigningen fremkommer ved, at forskellige Poster — Fragt og forskellige andre, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa — er blevet ført som Tilgodehavende for Danmark, altsaa er krediteret os. Og hertil kommer saa de Beløb, som Nationalbanken har udlagt i Anledning af den tyske Besættelse af Landet.

Det er givet, at en endelig Bestemmelse over, hvorledes det Forhold, der herved er opstaaet, skal reguleres, kan man i Øjeblikket ikke tage, fordi man ikke ved, om og hvornaar man kan disponere over disse Tilgodehavender, og fordi man ikke ved, hvor store de i sidste Instans vil blive. Man maa derfor holde sig til at træffe midlertidige Foranstaltninger, der tager Sigte paa at klare Dagen og Vejen. Derfor er de Forslag, der foreligger her, da heller ikke noget Forsøg paa at lave den endelige Opførelse af Forholdene, men tager Sigte paa en foreløbig Løsning. Spørgsmaalet er da, om den foreløbige Løsning, der her gives, er tilfredsstillende.

Jeg skal begynde mine faa Bemærkninger til den højtærede Handelsministers Forslag med at sige, at jeg finder, den Løsning, som Handelsministeren foreslaar, er tilfredsstillende. Jeg synes, at det er et Fremskridt, den højtærede Minister har opnaaet, i Forhold til Nationalbankens Forslag, idet de private Banker i Hovedsagen bevarer deres frie Stilling, eller i hvert Fald saa fri en Stilling, som er forenelig med det Formaal, som skal opnaas, nemlig at binde Pengene. Bankerne er blevet fritaget for at indsætte Beløbene i Nationalbanken og kan selv beholde dem som Kassebeholdning. I Realiteten er Forskellen maaske ikke saa stor, men jeg forstaar meget vel, at private Erhvervsforetagender foretrækker Friheden saa længe som muligt og kæmper for den, saa godt det lader sig gøre.